

AMBIENTALITZACIÓ DE L'ESCOLA

Persones que presenten l'experiència: **Araceli Subirats i David Mayor** (CEIP Mestre Agustí Barberà) Amposta

1- CONTEXTUALITZACIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

Àmbit d'aplicació: Tota l'escola i la comunitat educativa de la seva influència.

Temps d'experimentació: Des del curs 2000-01 fins a l'actualitat.

2- JUSTIFICACIÓ

El curs 2000-01 vam decidir incorporar-nos (després de consultar el claustre, a l'AMPA, i al personal no docent) al programa Escoles Verdes promogut pel Departament de Medi Ambient amb la col·laboració d'Ensenyament. Durant el primer any tres mestres vam assistir al seminari convocat i vam confeccionar la **Diagnosi del centre** que ens marca la situació de partida en matèria ambiental i el **Pla de cohesió ambiental** on es fan unes propostes de millora en relació a la realitat de l'escola. Es va crear el **Comitè ambiental de centre** format per representants de l'AMPA, dels alumnes, del personal de neteja i del menjador i per mestres. D'aquí ja van sortir les actuacions concretes a realitzar el curs següent.

Quatre eixos fonamentals van dirigir la manera de triar i preparar les actuacions:

- a) Pensar en actuacions necessàries, senzilles, motivadores i amb possibilitats de realitzar-se i, previsiblement, tenir èxit.
- b) Col·laboració de tots els professors en el programa. Buscar activitats adequades a l'edat i fer que els alumnes hi participen activament.
- c) Intentar integrar les activitats en el currículum, que no siguin esporàdiques i deslligades de l'entorn escolar.
- d) Interacció i participació de les administracions locals i de la comunitat educativa.

Amb aquesta dinàmica de treball, repetida durant tres cursos, hem obtingut uns resultats generalment positius i ja ens plantejem nous reptes per aconseguir una escola i sobretot uns alumnes encara més respectuosos amb el medi ambient.

3- OBJECTIUS

Com a objectius generals ens proposem:

- Generar actituds de respecte al medi ambient i crear hàbits d'estalvi i aprofitament dels recursos.
- Aconseguir una escola on el respecte a les "tres erres" (reduir, reciclar, reutilitzar) sigui una referència en totes les activitats organitzades.

Dels objectius específics de les diferents actuacions en detallarem els més rellevants:

- Estalviar aigua de la xarxa pública de subministrament.
- Conscienciar els alumnes sobre la necessitat de fer un consum d'aigua responsable, tant a l'escola com a casa.
- Investigar per conèixer el nom científic i vulgar de les plantes de l'entorn més pròxim.
- Aconseguir una actitud de respecte de tots els usuaris de l'escola envers les espècies vegetals del pati.
- Afavorir actituds de recollida selectiva amb la creació d'hàbits en l'àmbit escolar i familiar.

- Conscienciar els alumnes sobre la importància i la necessitat de reciclar el màxim de deixalles possibles: paper, envasos, fracció orgànica...
- Conèixer els diferents treballs a realitzar en un hort.
- Observar directament l'evolució del cicle vital de diferents verdures : sembra, trasplantament, conreu i recol·lecció.
- Relacionar les verdures amb l'època de l'any en la qual es conreen.
- Valorar positivament el treball de la pagesia i conèixer el nom de diferents eines i estris que s'hi utilitzen.

4- DESCRIPCIÓ DE LES EXPERIÈNCIES

4.1 Estalvi d'aigua

Disposàvem de dues fonts al pati on brollava contínuament l'aigua. Vam realitzar, organitzada com una pràctica de laboratori, una quantificació de l'aigua que es perdia durant un any. Amb el resultat vam demanar a l'ajuntament que ens posés unes fonts amb polsador, cosa que, davant l'evidència del malbaratament d'aigua, van fer de seguida. També van canviar altres fonts de parcs i places del municipi.

Durant el mateix període es va organitzar, a nivell de totes les classes i dintre de l'àrea de llenguatge, un concurs de rodolins per promoure l'estalvi. L'important era que tots els alumnes en fessin un. Dels més reeixits se'n van fer cartells plastificats que es van col·locar als lavabos.

A infantil basant-se en el conte "Les tres bessones, tres gotes d'aigua" han elaborat un dossier, que fomenta els hàbits bàsics de l'estalvi i que han titulat "De mica en mica s'omple la pica".

4.2 Cartells arbres

El treball ha consistit en l'observació directa de tots els arbres del pati. El següent pas ha estat jugar amb el joc de cartes d'identificació "Arbres de Catalunya" que es basa en preguntes del tipus *Les fulles són més llargues de 10 cm?* que ajuden l'alumne a arribar a determinar de quin arbre es tracta. A la carta corresponent hi ha el dibuix de la fulla, així com el nom vulgar i científic.

Amb aquesta informació es confeccionen cartells plastificats que es penjen a les soques dels arbres.

A l'educació infantil també han treballat les característiques de les fulles dels arbres del pati i n'han fet un mural i un herbari. Els més petits han dibuixat detalladament els arbres. De tot aquest material se n'ha enviat una còpia a les escoles participants en el nostre projecte Comènius.

4.3 Reciclatge – Compostatge

Preparació d'una presentació Power Point, que mostra els diferents contenidors i les deixalles que han de dipositar-se a cada un d'ells, i la seva visualització per part de tots els alumnes de l'escola. Hi ha una versió en lletra de pal per utilitzar al parvulari.

S'han fet murals (dins l'àrea de plàstica) dels diferents contenidors pintats pels alumnes sobre paper gruixut. Els xiquets i xiquetes han portat de casa diferents deixalles i les han enganxades als murals-contenidors. Després els hem penjat a les parets dels passadissos de l'escola amb la qual cosa aconseguim, d'una forma visual, reforçar els coneixements apresos.

Instal·lació de papereres grogues amb cartells indicatius a diferents llocs del pati. Hi ha un recipient per dipositar el paper usat a cada classe. També tenim un contenidor per piles a

l'entrada del col·legi. Les senyores de la neteja s'encarreguen de buidar-ho i llençar els residus als contenidors municipals corresponents situats fora del centre. Comptem amb la mateixa col·laboració per part del menjador escolar.

Visita dels nivells 3r a 6è a l'ambibús, promoguda pel Consell Comarcal per iniciar la recollida de matèria orgànica en el nostre municipi. Participació activa en les activitats proposades allí i lliurament de la informació als pares per començar aquesta recollida.

Participació en el concurs de dibuix " Per una ciutat sostenible" organitzat per l'Ajuntament d'Amposta en el marc del programa Agenda 21. S'han seleccionat tres premis per classe del cicle superior i han fet un viatge a una escola de natura del Pirineu, juntament amb alumnes dels altres centres.

Adquisició d'una vermicompostadora i una termocompostadora per reciclar les deixalles d'origen vegetal del menjador i de les podes i neteges de fulles dels arbres del pati.

Taller de paper reciclat amb l'ajuda d'una presentació Power Point. Hem fet una versió en català-anglès per al projecte Comènius. Hem comprat el material necessari i amb el paper obtingut hem confeccionat les felicitacions nadalenques adreçades als pares.

Visita a la planta de compostatge comarcal (cicle mitjà) del Mas de Barberans amb la confecció de material per part dels alumnes sobre aquesta visita.

Elaboració de contes sobre el respecte al medi ambient dins del projecte Comènius.

4.4 Hort escolar

Per integrar la construcció de l'hort en les activitats del currículum, amb el cicle superior vam sortir al jardí on volíem situar-lo. Vam distribuir un espai en superfícies iguals i vam mesurar el perímetre de la figura resultant. Ja a la classe vam fer els càlculs adients per trobar la superfície de cultiu i la longitud de les possibles tanques.

La major part de l'adequació de l'espai es va fer per part de l'Ajuntament tot i que els alumnes hi van participar activament.

Cada classe va sembrar les llavors, en va tenir cura i es va encarregar de trasplantar el planter a l'hort. L'adob obtingut de la compostadora es va utilitzar per fertilitzar-lo.

Es van confeccionar cartells amb les fotografies de les plantes i el nom, per poder-les identificar correctament.

5- VALORACIÓ

La valoració general que en fem és molt positiva. Destaquem l'elaboració de material didàctic permanent (presentacions Power Point) que s'han fet arribar al Centre de Recursos Pedagògics per a la possible utilització per part d'altres escoles.

Moltes de les activitats proposades s'han realitzat amb la implicació curricular de les àrees de plàstica i coneixement del medi preferentment, però també de llenguatge (contes, textos explicatius...) i matemàtiques. S'han buscat activitats engrescadores per afavorir la participació i la motivació dels alumnes, amb la utilització de mitjans audiovisuals i, sempre que ha estat possible, amb pintures i la manipulació d'objectes.

Els xiquets mostren molt interès i s'han aconseguit els hàbits bàsics de la recollida selectiva, la conscienciació envers el reciclatge i el seu aprofitament posterior que ens proposàvem en els objectius. També s'ha creat un ambient positiu en la comunitat educativa envers el reciclatge i la reutilització per la gran quantitat d'activitats i la seva exteriorització amb la

publicació dels resultats a la revista escolar. Pensem que també ha estat molt efectiva la transmissió de l'experiència dels alumnes a casa

El grau de conscienciació de professors, alumnes, personal de neteja i del menjador escolar ha fet que tothom veiés les activitats programades com una eina positiva per millorar el nostre entorn més immediat. I per tant la implicació en la preparació i la realització de les diferents activitats.

La col·laboració amb les administracions locals (Ajuntament –Agenda 21, Escoles verdes) i comarcals (Consell Comarcal –recollida selectiva) ha estat bàsica per aconseguir els objectius proposats.

Després de quatre anys de treball hem aconseguit tenir una escola més ambientalitzada la qual cosa ens obliga i ens motiva a continuar treballant en noves actuacions.